

2 Korinti

Yai zézé ac.

¹ Anutuac ewa sinj niñac Kristo Yesuac Méliméli ic wañi ni Paulo zéma ninzén ninzén munantina Timoteo niri hénarorin Korinti ama areña yandaiguc keczu zéma ic embac téréya Akaia baec séc keczu ionac momacnec kiwi yomi oénécmizic; ² Neñañ Mañgocnina Anutu zéma Miñ Kewunina Yesu Kristo iorarunec ewa hia zéma luaenén onac muru he énécmimac.

³ Miñ Kewunina Yesu Kristo iwac Mañgocya Anutu mepésimiwiñ. Inén wésé niniñac Mañgoc zéma qeri mebélac qebélac hénia hénia moczorñ imuac Anutu kecanzac. ⁴ Inén zéra waiya hénia héniaiguc qeri mebélac qebélac wañ nénécmianzac. Wañu neñañ qeri mebélac qebélac Anutuac murunec meyiñ iminéñec ic embac tosara zéra béra hénia héniaiguc keczu imi bénzérñec qeri mebélac qebélac wañ énécmiwiñ. ⁵ Imi mia hénia yomuac niñac imuhuc zézua; Kristoac qenzen manzerñén neñañ kekeciguc sécgéma hezac. Imuhucyanec qeri mebélac qebélacnéñ Kristoac murunec hama neñañ muru qesalecgé nénécmizac hénia imuac niñac imuhuc zézua. ⁶ Nini zéra waiya mihicñima kecanziciguc imi onac qeri mebélac qebélac zéma añgén tiénécmimiawac niñac, wañu nini qeri mebélac qebélac wañ nénécmimiawac kecanziciguc imi acguc onac qeri mebélac qebélac niñac, qeri

mebélac qebélac iminéj onac muru ai meyu zéra béra nini mihicñianziñ imuhucya imi ini acguc hia bisiqaténj wamma nanşselimu. ⁷ Ini zéra waiya imuaru toroqema kecanzu éséc nec qeri mebelac qebélaciguc imuhucyanec wamma kecmu imi ni ninzua imuac niñac niñkinzénjina onac muru hezac imi mimiñzalia qahac.

⁸ Ninzénj ninzénj dacmuna hécnina, imi mia hénia yomuhuc niñac, nini Asia baeciguc zéra waiya qahaiguc kecma éréyiñ imi ini ménda nimmu niñac ménda wanzñj. Nalé imuaru zéra waiya yéwéria sécnina ogicogicya qacninaiguc emma kilanzi nénécmiyu kekecninawac niñkinzénj imi acguc waiyiñ. ⁹ Humucac buña zétecgé nénécmimia zéma niñni hélaguc wañec, néj haka imuhuc hicñi nénécmiyec imi mia nini neñac ménda héiseli amuma humuc ic meqeli énécmianzac Anutu iwac muru sac héiseliwiñ niñac imuhuc hicñi nénécmiyec. ¹⁰ Wañu inénj mia humucac déc igucnec metecgé nénécmiyec. Wañu toroqema metecgé nénécmimac. Wañu muñgucnec metecgé nénécmimac zéma iwac muru niñkinzénjina haianzñj. ¹¹ Wañu ini acguc toroqe nénécmima zéwelec wamma méra nénécmimu. Imi mia ic embac sasalanénj nanğé nénécmima zéwelecgic ewa hiawac ai buña nénécmiyu iminéj ai meni, nonac niñac wamma Anutu ewa hia ac wammimu.

¹² Nini baeciguc kecma haihaka wamma onac muru geñ imi ogicogicyawac wamma Anutuac haka méndacma kenhéi hahéi qahac hélacnec wamma baecac niñtegitic qñtegiticiguc qahac, néj Anutuac ewa hiayaiguc héima namma ai meanziñ

imi nonac ewa qeri solan̄a ninanéŋ héipuc waŋ nénécmizac. Waŋu nini imi imuac niŋni eeyaguc waŋanzac. ¹³ Imi mia hénia yomuhuc niŋac, Nini kiwi tosara qahac, néŋ ini hia olomma hia niŋtegiacmuac séc imuhucya sac oénécmianziŋ. Ini niŋasaridacmu zéma niŋkewu waŋ énécmizua. ¹⁴ Ini hénianina bakianec sac niŋasarianzu imuac séc Miŋ Kewunina Yesuac nalé yandaiguc nini onac zézé ségiségigina wanni, ini acguc nonac zézé ségiségiginina wammu.

¹⁵ Ni imi hélacnec ninzéngeyi. Hénia imuac niŋac onac muru walac hamaŋ zé niŋarengeyi. Imuhuc wamba ini hatac éréhécnec mériaŋginaguc wammu. ¹⁶ Héniaiguc keŋ inicma Makedonia baeciguc kemmaguc muŋguc Makedonia baec imuacnec onac muru liliŋgé hawa méli néŋu Yuda baeciguc kemman̄a zé niŋ arengeyi. ¹⁷ Ini niŋgic ni sic saoc nimma hénia qahac imuhuc waŋi tanec wanzac me séwinawac siŋ méndacma eŋ hia hia qahac qahac zéma niŋarengeyi tanec wanzac me? ¹⁸ Anutu imi ménzézé ménzézéya qahac, imuac séciguc acna imi acguc hia zémaguc duŋa melemma qahac ménda zéman̄a. ¹⁹ Ni zéma Siliwano* zéma Timoteo neneŋ Anutuac naŋa Yesu Kristo iwac hénia imi sugcinaiguc zéau énécmiyiŋ. Waŋu inéŋ hia zéma qahac ménda zéyec. Imuac niŋac iwac muru imi hia sac heanzac. ²⁰ Kristoac qeriaiguc imi Anutuac sisipac ac imi moczoŋ yanda hia zézéya. Imuac niŋac nini iwac muru héima namma hélacnec zéma Anutu mepésimianziŋ. ²¹ Nini

* **1:19:** Roma ic eneŋ Silawac Siliwano zéaŋgic.

zéma ini momacnec Kristoac qeriaiguc meseli nénécmima halécnéj météré nénécmiyec imi mia Anutu. ²² Inéj mia eņeya qara asé kiwi ésécnec ewa qerininaiguc oma Uņa Téréya nénécmiyec. Waņu Uņa Téréya iminéj iwawai kecma hicņi nénécmimac imuac qérawia wanzac.

²³ Ac geriwaguc waņ énécmiwi niņac ni Korinti ama areņa yandaiguc ménda hayi. Ac imi hélacnec zézua, Anutunéj qeri uņanawac héipucya wanzac. ²⁴ Ini ninzéh ninzéhiguc naņselima keczu imuac niņac, nini onac ninzéh ninzéh imuac galeņ kecziņ zéma ménda zézua, néj nówécgeņa iguc ini ségiségigina mihicņimu niņac, ai momacgina kecziņ.

2

¹ Hénia imuac niņac, ni onaru muņguc ewa goronaguc ménda hamaņ zé niņselizua. ² Ewa biric mihicņi énécmizuaiguc, nenaoc ewa biric mihicņi miyi i qahac waņu, ic diminéj ewa hia mihicņi nénzac? ³ Ni kiwina imuhuc oénécmiyi imuac hénia imi onac muru hamaņ nalé imuaru ewa hia mihicņi némmuac hezac ionac murunec ewa biric mihicņiwi niņac. Ni imi nuac ewa hianéj momac yanda onac ewa hia wammac zéma niņkumuzua. ⁴ Ni qerina yéwériyu ewa goro wamma kecba kic masina sasala mayec imuac niņac kiwi imi oénécmiyi. Waņu imi mia yéwéri mihicņi énécmimaņ niņac qahac, néj onac siņa sasala késa keczua imi niņtegicmu niņac kiwi imi oénécmiyi.

Képésic waiwai.

⁵ Mérénéj ménj waŋu ewa biric hicŋizaciguc imi, netecgéma ogicma zémanj zé ménda wanzua, néj zékanj zékanj zéwa, inéj imi nuacnec ménda mihicŋizac, néj hénarij moczoŋ yanda mihicŋi énécmiyec tanec wanzac. ⁶ Sasalanéj ic imuhucyawac zémindiŋi qemindiŋi wammigic nimba sécgézac. ⁷ Imuac niŋac néwécgeŋac késpedesiya waimima ewa qeria mebélacgégic. Ewa biric ogicogicyanéj hélanzimiwac niŋac. ⁸ Imuac zéwelec énécmizua, siŋ niŋmimanec keczu imi mewininigic seligimac. ⁹ Ni imi ini ackuazéc moczoŋ niŋtohoanzu me qahac imi batucgé nimmanj zéma kiwi imi oénécmiyi. ¹⁰ Ic ménjac ménj késpedesira waimigic ni imuhucyanec waimimanj. Késpedesic imuac me imuac waimizuaiguc waiwai hakana imi Kristoac kiwaiguc onac niŋac wawaŋa. ¹¹ Nini Biria miŋinawac niŋiŋ qambaŋa imuac qelaŋa ménda kecziŋ imuac niŋac Biria miŋinanéj ikoc waŋ nénécmiwac niŋac imuhuc wanzua.

Sisipac ac qeliawac ai ichéra.

¹² Ni Kristoac buŋa suruc hiabia zéau énécmimanj zé Troa amaiguc keŋi nalé imuaru Miŋ Kewuninanéj niŋnéju ai memecac sanŋulanj ménj auma naŋec. ¹³ Waŋu ni ninzéhj ninzéhj dacmuna Tito imi ménda mihicŋiyi imuac niŋac nuac ewa qerina imi hia ménda mebélacgéyi, néj yaizézé ac waŋ énécmima Makedonia baeciguc keŋi.

¹⁴ Waŋu Anutu ewa hia ac wammiwiŋ, inéj nalé séc Kristoac qeriaiguc meseli nénécmiyu yaréiguc onogicanziŋ. Waŋu Kristo niŋmimia

imuac héméŋa hiabianéŋ neŋaŋ murunec saima baec séc sécgéma keŋanzaç. ¹⁵ Hénia imi yomuhuc; Nini imi gési énécmimia zéma humucac buŋa ionac sugginaiguc momacnec Anutuac kiwaiguc Kristoac héméŋa wanzin. ¹⁶ Tuŋ méŋac muru héméŋa iminéŋ humucac buŋa tanec waŋu humuciguc onagicma kemmac, néŋ tuŋ méŋac muru imi héméŋa iminéŋ kekecac buŋa waŋu kekeciguc onagicma kemmac. Ic méréneŋ ai buŋa imuac sécyá wammac? ¹⁷ Nini ic tosara ésécnec soukiwa mihicŋiwiŋ zé wainiguc doku haianzu ésécnec Anutuac ackuazécnéŋ diwi qiwiliŋa ménda waŋanzin, néŋ nini imi Anutunéŋ méli nénécmiyu Anutuac kiwaiguc zéma Kristoac qeriaiguc qeri hélacnec zéau énécmianzin.

3

¹ Nini neŋaoc zénaŋgé amuwiŋ zé muŋguc hénima ac zézin? Nini ic embac tosara ésécnec zénaŋgé ac kiwi onac muru haini hamac me, onac murunec nonac muru kiwi imuhucya haigic hamac niŋ qesi énécmiwiŋac ménda hezac. Ini niŋgic imuac wambiŋac hezac me? ² Eŋaoc mia kiwinina wanzu. Imi mia ewa qerininaiguc ooya. Ic embac momac yanda oloŋ nimmuac hezac. ³ Ini imi Kristoac kiwi héndéŋ héndéŋa kecgic héŋgaleŋ waŋ énécmima keczin. Waŋu kiwi imi kirifi dokuyanéŋ ménda ooya, néŋ Anutu kekecyaguc iwac Uŋanéŋ ooya. Waŋu Kiwi imi hoc hilaŋaiguc ménda ooyanéŋ ic embac ewa qerininawac hilaŋaiguc ooya.

⁴ Niŋkinzéhŋnina imuhucya Kristoac murunec imi Anutuac kiwaiguc késa keczin. ⁵ Iwawai

imuac me imuac imi moczoŋ neŋaŋ murunec zéma neŋaoc sécnina hezac imuhuc ménda zéma nimbiŋ. Néŋ sécnina séc he nénécmizac imi Anutu arunec zéma nimbiŋ. ⁶ Inéŋ mia sisipac ac qelia imuac ai ic wambiŋ zé niŋkinzéŋnina mi-hicŋi nénécmiyec. Imi mia kiwiyanéŋnec qahac, néŋ Uŋayanéŋnec, kiwinéŋ nunuhumuanzac néŋ Uŋanéŋ kekec mihicŋi nénécmianzac.

Sisipac ac qeliawac edamuya.

⁷ Kiwi hoc hilaŋaiguc néndéŋgéma ooya, humuc mihicŋi nénécmimia, imuac ai acguc edamuyaguc hayu Israel qelihéra ieneŋ Moseac kic taneciguc imuac asaha hama héiyu, kecma qahac wawaŋa, imuac niŋac wamma héŋsosolima hémmuac séc qahac waŋec. ⁸ Uŋa téréyawac ai imi séc méŋ ogicma edamuyaguc ménda wammac me? ⁹ Képésicginaguc zétecgé nénécmimiiawac ai imi edamuyaguc wanzaciguc, solaŋaguc zénénécmimia imuac ai imi edamuya qesalecgéma mamaya wanzac! ¹⁰ Imi hénia yomuhuc niŋac imuhuc zézua; Edamuya ogicogicya méŋnéŋ hayu becnec edamuyaguc kerec imi mia mepé qepésiyaguc ménda wanzac. ¹¹ Kecma qahac wawaŋa imuhucyanéŋ edamuyaguc wanzaciguc heheseli heheya iminéŋ edamuya ogicma kuneŋnec wanzac.

¹² Nini imi niŋkumu imuhucyaguc kecziŋ, imuac niŋac, bac yandi yandi qahac, haihaka waŋanzziŋ. ¹³ Mosenéŋ Israel qelihéra imi iwawai kecma qahac wawaŋa imuac tetecgia imi ménda héŋ sosolimu niŋac kereŋnéŋ eŋeya kic tanera hoturu amuma kerec. Waŋu nini imi imuhuc

ménda wanjanziñ. ¹⁴ Néñ éréma deguc acguc imi eneñ ewa seliseli wañ énécmimia wañu sisipac ac wahala oloñ niñanžu nalé imuaru kereñ imi ménda augic heanzac. Wañu kereñ imi Kristoac qeriaiguc auyu mazac. ¹⁵ Wañu érékecma deguc Moseac kiwi oloñanžu nalé imuac séc kereñ imi ewa qerigina hoturu énécmimanec hezac. ¹⁶ Wañu ménénéñ Miñ Kewunina Yesuac muru melemma kemmac nalé imuaru mia kereñ imi aumimia wammac. ¹⁷ Miñ Kewunina imi Uña keczac, imuac niñac imuac me imuac Miñ Kewuninawac Uña keczac imuaru mia qutuma kenha wawaña hezac. ¹⁸ Neñañ momac yanda imi kic tanecninaiguc kereñ qahac Miñ Kewuninawac edamu imi wikiñiguc hénziñ ésécnec héñanziñ. Héñni Miñ Kewuac Uñanéñ wañ nénécmiyu iwac tanecac séc melemma edamuya décyá ménjac murunec emma ménjac muru kereñanziñ.

4

Iwawai eeyagucnéñ kewuc nomuñ qeriaiguc hezac.

¹ Imuac niñac Anutuac wésé niniñiguc ai yomi késa keczinñ imuac nini qeri mama ménda wanziñ. ² Néñ Imuac gamu qeçe haka sasañgiaiguc wawaña imi waima diwi qiwiñ haka héñacya mema Anutuac ackuazéc imi ménda mohosowiñ, néñ ac héla zéau énécmima Anutuac kiwaiguc icya icya ionac ewa qeriginanéñ kétinñkétinñ wañ énécmiyu niñgési nénécmimu niñac neñaoc mewinini amuanziñ. ³ Neñañ buña suruc hiabia imi kereñaguc

hezaciguc imi humucac buṇa ionac muru sac imuhuc hezac. ⁴ Ionac muru imi Anutuac kic tanera Kristoac buṇa suruc hiabia imuac edamuya imi ménda hémmu niṇac baec yomuac baniara ginanéṇ ménda niṇzéhégéanṇu ionac ewa qerigina hoturu énécmiyu keczu. ⁵ Hénia yomuhuc niṇac ac imuhuc zéma mazua, Nini imi neṇaṇ niṇac ménda zéau énécmianṇiṇ, néṇ Kristo Yesu imi momac yanda neṇaṇ Miṇ Kewu keczac imi zéma Yesuac niṇac wamma nini onac welenṇ qeṇe ic kecziṇ imi zéau énécmianṇiṇ. ⁶ Hénia imi yomuhuc; Siṇi tunumaṇ qeriaiguc asac mararaṇnéṇ qetagaliyu zéyec Anutu iminéṇ waṇ nénécmiyu Yesu Kristoac kic taneraiguc Anutuac edamuya niṇmimiawac asac mararaṇ hemizac iminéṇ neṇaṇ ewa qerininaiguc qetagali nénécmianṇac.✧

⁷ Neṇaṇ imi iwawai eeyaguc imi zéic baecnéṇ memeya séwinina imuac qeriaiguc késa kecziṇ. Imi mia kuc yanda imi Anutuac muru hezac, néṇ neṇaṇ muru ménda hezac imi niṇtegiṇma kecbiṇ niṇac imuhuc waṇ nénécmiyec. ⁸ Névécnec néwécnec hélanzi nénécmianṇu, néṇ hézéhézéyaya ménda waṇanṇiṇ. Kukuderec mihicṇi nénécmianṇu, néṇ kucmama ménda waṇanṇiṇ. ⁹ Nunuhéi waṇ nénécmizu, néṇ ménda wai nénécmiyu kecanṇiṇ. Qenṇanṇé nénécmianṇu, néṇ ménda birima qahac waṇanṇiṇ. ¹⁰ Imuhuc wamma séwininaiguc Yesuac humucyawac buṇa imi bisima kenni Yesuac kekecyawac buṇa acguc séwininaiguc hicṇiteguru hémmu. ¹¹ Imi mia Yesuac kekecnéṇ séwinina houhouyawac

✧ 4:6: Hén 1:3

buña imuaru hicñitegiru hémmu niñac neñañ kekecninaguc nalé séc Yesuac niñac wamma humucac déciguc nonopocgic kereñanziñ. ¹² Imuac humucnéñ nonac muru ai meyu kekecnéñ onac muru ai mezac. ¹³ Ni ninzéngeyi imuac zéauyi[☆] imuhuc ooyawac hezac ésécnec, nini ninzénñ ninzénac ewa qeri imuhucya késa kecziñ, imuac niñac nini acguc ninzéngeziñ imuac zéauziñ. ¹⁴ Imi mia hénia yomuhuc niñac, Miñ Kewunina Yesu meqelimiyec inéñ mia Yesuguc nini acguc meqeli nénécmiyu iniguc momacnec iwac wésiaiguc nambiñ zéma niñtegiçziñ. ¹⁵ Imi hélacnec, nini imi Anutuac ewa hiayanéñ sécgé énécmiyu ic embac sasalanéñ ewa hía ac zésaima kenjic Anutuac muru edamuya hemimac niñac haihaka nina moczon yanda imi onac hia niñac wamma meanziñ.

¹⁶ Imuac nini qeri mama ménda wanziñ. Séwi icninanéñ zazagima kenzac, néñ qeri icnina imi naléya naléya qelimanec kenñazac. ¹⁷ Hénia imi yomuhuc; Nalé hotoña dac meanziñ zéra béra efefia iminéñ edamu yéwéria hehe seli heheya imi mihicñi nénécmimac. ¹⁸ Héhéña imi hotoña dac hemac, néñ ménda héhéña imi hehe seli hemac, imuac mia nini imi kicninanéñ héhéñawac séc imuac qahac, néñ kicninanéñ ménda héhéña imuac kic hihí wamma kecanziñ.

5

Kurumenñ amaiguc tacyac wambiñ.

[☆] **4:13:** Leg 116:10

¹ Kic hihi wamma kecanziñ imuac hénia imi yomuhuc; Baec séwi halinina imi birima qahac wañu, ama mén Anutunéñ menénéc mimia, méranéñ ménda memeya, ou kurumenjiguc hehe seli heheya he nénécmizac imi ninziñ. ² Imi sac qahac hénia mén imi yomuhuc; Nini séwi hali yomuac qeriaiguc yaiwisisiñ wamma kurumenjac séwi ama héinénécmiyu mewiñ zé qerininanéñ késama mambéc kecziñ. ³ Imuhuc héiwiñiguc, katanec ménda nanni ninicmu. ⁴ Hali yomuac qeriaiguc kecma bisi qatéñiguc yaiwisisiñ wañanziñ imi hetecgéwiñ niñac qahac néñ imuac qahaiguc mén qeliawac héini houhouyawac buña imi kekecnéñ qécgémac niñac imuhuc wañanziñ. ⁵ Wañu Anutunéñ mia haka imi mihicñi nénécmima Uña Téréya nénécmiyec. Wañu Uña Téréya iminéñ haka tosara kecma hicñi nénécmimac imuac asé kiwi wañ nénécmizac.

⁶ Imuac niñac nini baecac séwi halininaiguc kecanziñ nalé imuaru imi Miñ Kewunina ou keru nini lakec you neñacnec kecanziñ imi ninziñ, néñ kileñ nalé séc niñkinzéhñinaguc kecanziñ. ⁷ Imi mia nini kicninanéñ héhéña imuaru qahac, néñ ninzéhñ ninzéhñiguc kecanziñ. ⁸ Nini niñkinzéhñinaguc, wañu efima séwiac ama hali imi waima ama héra imuaru kemma Miñ Kewuninaguc kecbiñ zé wañanziñ. ⁹ Imuac nini kecbiñ me waima kembiniñiguc, ségiségi mihicñi miwiñ zéma niñselima kecanziñ. ¹⁰ Hénia imi mia yomuhuc, neñañ moczoñ yanda Kristoac zégésigési tatic imuac wésiaiguc wininima

namma neḡac neḡac séwininaiguc kecma wawaḡ meme hia me biria waḡiḡ imuac séc méndacma bakia mewiḡac hezac.

Minj Kewuac luae qeḡe ai.

¹¹ Minj Kewuninawac bac yandi yandi imuac hénia niḡtegicanziḡ, imuac niḡac ic embac tosara zénaḡgé énécmiziḡ. Waḡu nini minj séc Anutunéḡ niḡyacgé nénécmizac. Waḡu ini acguc ewa kétiḡ kétiḡ waḡ énécmiyu niḡyacgé nénécmizu zéma niḡkumuzua. ¹² Nini muḡḡuc neḡaoc ménda zénaḡgé amuziḡ, néḡ eḡaoc nonac niḡac niḡḡic zézé séḡiséḡi ḡinaguc wammu niḡac nalé titiḡa méḡ mihičḡi énécmiziḡ. Waḡu tosara ewa qe-riac buḡa niḡac qahac, néḡ séwiac buḡa niḡac wamma meyac amuzu imi onac ac bakia hia meleḡ énécmimu. ¹³ Nini ewa soho kecziḡiguc imi Anutuac wamma imuhuc kecziḡ. Waḡu nini ewanina hia kecziḡiguc imi acguc onac niḡac wamma imuhuc kecziḡ. ¹⁴ Momacḡucnéḡ momac yanda neḡaḡ niḡac wamma humuyec. Imuac niḡac neḡaḡ moczoḡ humuyiḡ imi ninzéḡḡézuac. Hénia imuac niḡac Kristoac goi héihéinéḡ hiḡocgé nénécmizac. ¹⁵ Waḡu kekecḡuc kecanziḡ neḡaḡ imi muḡḡuc neḡaḡ niḡac wamma ménda kečbiḡ, néḡ neḡaḡ niḡac humuma muḡḡuc qelima yarec iwac niḡac wamma kečbiḡ niḡac inéḡ momac yanda neḡaḡ niḡac humuyec.

¹⁶ Imuac degucmuanec ic méḡac méḡ séwiya hémma ménda nimbiḡ. Nini Kristo acguc séwiiguc hémma niḡi, néḡ muḡḡuc méḡ imuhucyanec ménda niḡanziḡ. ¹⁷ Imuac ic méḡnéḡ méḡ Kristoac qeriaiguc keczu imi ic qelia, wahala

imi keñec, néñ héngic, qelia hazac. ¹⁸ Haka imuhucya imuhucya moczon Anutuac murunec hicñihicñiya. Inéñ Kristoac qeriaiguc ewa momac mihicñi nénécmiyec. Wañu ewa momac mihicñi énécmiawac ai buña qenénécmiyec. ¹⁹ Imi mia Anutunéñ késpedesicnina imi ménda olomma Kristoac qeriaiguc eñeyaguc baec ic embac momac yanda ewa momac mihicñi nénécmiyec. Imuhuc wamma ewa momac mihicñi mihicñiyawac ackuazéc imi méraninaiguc hai nénécmiyec. ²⁰ Héñia imuac niñac nini imi Kristoac kua meme ic wamma Anutunéñ neñañ kuanina mema zéwelec énécmizac ésécnec Kristoac nanañiguc namma zéwelec énécmima yomuhuc énézézua, Anutuguc ewa momac wamma kecmu. ²¹ Anutunéñ neñañ imi Yesuac qeriaiguc Anutuac solañ dindiñawac buña wamma kecbiñ niñac Kristo késpedesic ménñ ménda wañec, néñ késpedesic ic tanec nimmiyec.*

6

¹ Anutuguc momacnec ai meanziñ neneñ énézézizñ, Anutuac ewa hia imi eñ ménda késa kecmu. ² Imuac Anutunéñ yomuhuc zézac, Nalé nimba hezac* ☆ Ninzu, deguc imi nalé nimba hezac imi mia wanzac, ninzu, deguc imi añgégñ titiac naléya wanzac! ³ Aininaiguc gocya mihicñiwu niñac nini haihaka qonzon tongé énécmimia ménñ ménda hai énécmianziñ. ⁴ Néñ

* **5:21:** Me késpedesicac mulu. * **6:2:** Énépésimañac séc wanzac. imuaru gezac qema niñénécmizua, wañu añgégñ titiac naléiguc méra énécmizua. ☆ **6:2:** Yes 49:8

ainina meanziñ séc Anutuac welen qeçe ic keczin zéma imuac séc neñaocnec mewinini amuma yéwéri hénia hénia eñeña yomuhucyaiguc nañ selianziñ, zéra waiya, yéwéri, waizalañ, ⁵ nunuhéi, hésa ama, qewelon wañ nénécmimia, ai yanda, gau qeçe, yaka niñ humuc, ⁶ météré amuma kekec, ninin ai, bisiqatén wamma kekec, qambañtoho, Uñaguc kekec, goi héihéi héla, ⁷ Ac héla zéma Anutuac kuha qeriaiguc kekec, kekec solañawac sou méra héi kananinaiguc késa kekec, ⁸ edamuiguc me mema titiiguc, qac buña hia me biria, ic héla kecni ikoc ic zénéncmimia, ⁹ ic eñomia tanec, néñ ic qac buña ninaguc kecma, ic humumia tanecnén kekecninaguc, haka biriawac bakia meziñ tanecnén ménda humuziñ, ¹⁰ ewa biric kekec tanecnén nalé séc ségiségininaguc, maqeqeya tanec, néñ sasala mériañ mihicni énécmianziñ, iwawai mén ménda késa keczin tanecnén iwawai moczon yanda he nénécmizac.

¹¹ Korinti ic embac, kuanina imi efima auauya, imuac ewa qerina imi acguc onac auauyawac hezac. ¹² Nonac goi héihéinina imi moucmoucgia qahac néñ iminén onac ewa qeriginaiguc mouc moucgiawac hezac. ¹³ Ni nambérac hécna énézéanzua ésécnec énézézua imuac ini acguc eena héima ewa qerigina imi meyandigic moucmoucgia imi qahac wañu.

Ic ninzén ninzéngina qahac iniguc ewa koron koron ménda wammu.

¹⁴ Solañ dindiña zéma hénia ac logiloginén dimuhuc séc érerén wammaoc? Asac mararañ zéma siñi tunumañnéñ dimuhuc ala

wanjamumaoc? Imuac niñac ini imi ménda ninzéhégéanzu iniguc ewa koronkoron ménda wammu. ¹⁵ Kristo zéma Beliaru[†] iereñ némaciguc ewa momac wammaoc? Ninzéh ninzéh icnéñ ic méñ ménda ninzéhégéanzac i guc némac iwawai amunec qamunec wammaoc? ¹⁶ Anutuac ocmuñ zéma baniara iereñ némaciguc niñni momacguc wammaoc? Anutunéh zéyec ésécneç neñañ imi Anutu kekecyaguc iwac ocmuñ kecziñ. Imuac mia Anutunéh yomuhuc zéyec; Ni ionac sugginaiguc keñha wamma i iniguc momacneç keçmañ, ni ionac Anutugina wamba ieneñ nuac ic embachéçna wammu.✧ ¹⁷ Miñ Kewunéh yomuhuc zézac, Imuac ini ionac murunec éréma héñ héima keçmu. Wañu iwawai sigiginawac buña qeqeya imi késa osi ménda wammu. Imuhuc wañgic, neñ héihéré énéçmimañ. ¹⁸ Neñ onac mañgoc wañ énéçmiwa ini nuac nambéçac héçna wammu. Medac medac wandac wandac miñinanéh imuhuc zézac.✧

7

¹ Ala sorochéçna neñañ imi sisipac ac zéma maziñ imuhucyawac késa kecziñ, imuac mia Anutuac bac yandi yandi wamma keçbiñ. Keçma kekeç téreyá imi mesolañanima séwinina zéma uñaninawac haka biria hénihénia igucneç météré amuma keçbiñ.

Pauloac zézé ségiségiya.

[†] **6:15:** Beliaru imi Sacdañac qara méñ, qac imuac hénia imi Ikoc miñjina. ✧ **6:16:** Lew 26:12, Yer 32:38, E3k 37:27 ✧ **6:18:** 2Sa 7:14, 2Sa 7:8

² Ini ewa qerigina ménda aṅgéh tinénécmimu. Nini méṅac méṅ haka biria ménda waṅ énécmiyiṅ. Méṅac méṅ ménda mebiri énécmiyiṅ. Waṅu iwawaigina eṅ ménda onagirinṅ. ³ Ni késpedesgina zéhicṅimaṅ zé ac imuhuc ménda zézua. Bec zéyi ésécnec, nonac ewa qerininaiguc kecgic momacnec kecma momacnec humuwiṅ niṅac imuhuc énézézua. ⁴ Ni niṅkinzéṅgéma énézézua. Ni onac niṅ nimba zézé bipiginaguc waṅu qeri mebélac qebélac hakanéh sécgé néṅanzac. Waṅu zéra waiya hénia hénianinaiguc ségiséginéh qesalecgé néṅanzac.

⁵ Hénia imi yomuhuc; Nini Makedonia baeciguc hayiṅ nalé imuaru nonac séwinina imi tachiahiaru qahac kerinṅ, néṅ hénia séra séc zéra waiya mihicṅiyiṅ. Séṅgaṅṅeṅiguc tualeficnéṅ, ewa qerininaiguc bac yandi yandinéh he nénécmiyec. ⁶ Néṅ Qeri mama wawaṅa qerinina mebélacgé nénécmianzac Anutu inéh mia Tito hayu qerinina mebélac nénécmiyec ⁷ Tito hayec imi sac qahac néṅ meseli wammigic meme seli onarunec mihicṅiyec imuac suruc wamma ini qerinéṅ késama mambéc kecanzu imi zéma, zésiaccgina zéma, qeri siṅgina nuac hezac imuac suruc momacnec waṅ némma qerina mebélacgé néṅu ségiségi wammanec waṅi. ⁸ Imi mia hénia yomuhuc niṅac, ni kiwina oénécmima niṅyéwéri mihicṅi énécmiyi imuac nimbiri amuyi. Néṅ kiwi iminéṅ nalé hotoṅa dac sac niṅyéwéri mihicṅi énécmiyec imi niṅasarima deguc imi ménda nimbiri amuzua. ⁹ Ni deguc ségiségi wanṅua imi mia niṅyéwéri mihicṅi énécmiyi imuac niṅac

qahac, nêḡ niḡyéwéri ginanêḡ énépésima keḡ onoporu ewa hakagina melenḡic hénia imuac niḡac mia. Ini Anutuac ewa siḡiguc niḡyéwérigic imuac niḡac kiwi nonac murunecnêḡ héná méḡac méḡiguc haka méḡac méḡ ménda mebirí énécmiyec. ¹⁰ Anutuac ewa siḡiguc niḡyéwéri waḡanziḡ imi kecma ménda nimbiri amuwíḡ. Niḡyéwéri imuhucyanêḡ ewa hakanina hainetec mihicḡima aḡḡêḡ titiiguc nonagicma keḡanzac. Waḡu baecac niḡyéwéri imuhucyanêḡ humuc mihicḡi nénécmianzac. ¹¹ Héḡḡic, Anutuac ewa siḡiguc niḡyéwéri kekec imi yéwéri qeriaiguc eḡaḡ héniaḡina qitiric zéaumu niḡac ewa qeriginaiguc wésé polañ dimuhucya, zésolaḡi amuamuya dimuhucya, qerigina kétéḡkétéḡ dimuhucya, bac yandi yandi dimuhucya, qerinéḡ késama mambéc kekec dimuhucya, qeri siḡ dimuhucya, zémindiḡi qemindiḡi dimuhucya mihicḡi énécmiyec. ¹² Imuac kiwi oénécmiyi imi ic méḡ késpedes waḡec me ic méḡ késpedes eḡ wammimia iorac niḡac qahac, nêḡ qeri siḡginanêḡ Anutuac kiwaiguc onac muru hicḡi énécmimac niḡac oénécmiyi. ¹³ Waḡu ai imuacnec nini héibélac qéibélac waḡ nénécmimia wanziḡ.

Waḡu Titoac qeri uḡanêḡ onac niḡac wamma qeri bénzêḡ mihicḡiyec. Imuac niḡac ewa qerina mebélac gégéya imuac qahaiguc toroqema iwac ségiségi niḡac nini ségiségi wammanec wamma kecziḡ. ¹⁴ Ackuazéc énézéyiḡ imi moczoḡ héla wanzac ésécnec Tito ézéma meyac énécmiyi imi acḡuc ac héla wanzac, imuac niḡ ni onac ac suruc ézéma meyac énécmiyiiguc imuac gamuna

ménda ninzua. ¹⁵ Ini moczoŋ bac yandi yandi wamma zénéŋ hirihiri wamma héihéré mima ara niŋtoho wammigic imuac niŋ qelima ewa qeriyanéŋ onac muru moczoŋ kendaczac. ¹⁶ Ni solañanec niŋkinzéŋgé énécmizua imuac niŋac ségiségi wanzua.

8

Haihulac haka.

¹ Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna héčna Anutunéŋ Makedonia hénaroiŋ goi héihéiya qeénécmiyec imi ini nimmu niŋac wanzua. ² Zéra waiyawac manam batuc kunéŋ yandaiguc ségiségigina qesalecgé énécmima mayu maqeqe osiqosiyaiguc kiléŋ haihulac wamma haléŋgina kunéŋ yanda aléŋ aléŋ késama haigic. ³ Ni héipuc ac wamma zéau énécmizua, ieneŋ hia wammuac séc haléŋ hai énécmima eŋaŋ ewa siŋgina méndacma sécgina ogicma hai énécmigic. ⁴ Ieneŋ imi ic embac téréya tosara welen qeénécmima haléŋ hai énécmimiawac ai imuaru toroqewiŋ zé niŋénécmiwiŋ niŋac hélacnec zéwelec nénécmigic. ⁵ Kic hihi waŋiŋ imuacnec sac qahac néŋ toroqema ieneŋ walac eŋaŋ kekecgina Miŋ Kewuninawac muru haimigic, waŋu imuhucyanec Anutuac ewa siŋiguc nonac muru hai nénécmigic. ⁶ Titonéŋ bec sugcinaiguc ai imi héniyec imuac niŋac ewa hiawac haléŋ ai imi meyacgéma metecgémac niŋac zénaŋgé miziŋ. ⁷ Ini ninzéŋ ninzéŋ zéma ackuazécgina zéma niniŋgina zéma wésé polañgina zéma goinina héianzu ai imuhucya moczoŋiguc séc mén ogicma

wamma meanzu ésécnec ewa hiawac halen haihai aiiguc acguc imuhuc séc ménj ogicma wamma memu.

⁸ Ni zéseli énécmima ménda zézua, néj onac siŋgina iminéj hélacnec me qahac imi tosara ionac wésé polañ hakaginaguc haiséséc wamma niŋgésima keczua. ⁹ Imi mia hénia yomuhuc niñac imuhuc zéma mayi; Miñ Kewunina Yesu Kristoac ewa hiyawac haka yomi ini ninzu. Inéj eñeya maqeqeya néñnec ini sécgina séc wamma kecmu niñac eñeya saméj bipiyaguc kerec, néj onac niñac maqeqeya wañec. ¹⁰ Ai imuac mia niniñna zéwa niŋgic iminéj naŋgé énécmimac. Ini yawuñ emumuac walac ai imi hénima megic. Wañu imi sac qahac ini imuac muŋguc wammañ zé ewa siŋgina he énécmiyec. ¹¹ Imuac ai imi mema medacmu. Wañu wésé polañgina he énécmizac séc, iwawaigina he énécmizac séc méndacma wamma medacmu. ¹² Wammuac siŋgina he énécmizaciguc, iwawai he énécmizac séc haigic memeyawac séc wammac, wañu ménda he énécmizac igucnec imi ménda memeya wammac. ¹³ Imi mia tosara meefi énécmima ini meyéwéri énécmimañ niñac qahac, néj séc éréreñ wañu kecmu niñac. ¹⁴ Onac saméñaginanéj ionac mété qététañginawac, imuhucyanec ionac saméñaginanéj onac séc mété qététañginawac haigic kenha wañu, séc éréreñnec hiabia wammac. ¹⁵ Imuac mia yomuhuc ooyawac hezac, sasala tocgégic imi eneñ saméña ginaguc ménda wañgic. Wañu komodia tocgégic imi eneñ acguc mété qététañ ginaguc ménda wañgic.

Tito Korinti ama areñ yandaiguc mélimiyec.

16 (16a) Onac niḡac wamma wésé polañ nenamuru henénzac imuhucyanec Anutunéḡ Titoac ewa qeriaiguc momacnec haimiyec. 17 Miyu inéḡ nonac zénaḡgé ac késayec imi sac qahac, néḡ wésé polañ hemiyecac deguc kunéḡnec ogicma hemiyu eḡeya ewa siḡ méndacma onac muru kemmaḡ zé kenzac imuac niḡac (16b) Anutu ewa hia ac wammizua. 18 Ninzéḡ ninzéḡ dacmuna méḡ i guc momacnec mélini hazac. Waḡu inéḡ mia buḡa suruc hiabia zéau énécmima hénaoriḡ tuḡa tuḡa ionac sugginaiguc qac buḡayaguc waḡanzac. 19 Imi sac qahac, nini Miḡ Kewuninawac edamuyawac niḡac zéma nonac ewa siḡ héla imi énézéyu hémmu niḡac zéma ewa hiawac haleḡ ai meni ic imi momacnec keḡha wammac niḡac hénaoriḡ tuḡa tuḡa ieneḡ gésimima kumugic. 20 Nini imi haleḡ kunéḡ yanda nonac méraninaiguc haigic galeḡgéanziḡ ai imuac méḡnéḡ méḡ zébiri nénécmiwac niḡ técnina nimma kecanziḡ. 21 Hénia imi yomuhuc, nini Miḡ Kewuninawac kiwaiguc sac qahac, néḡ ic embac ionac kicginaiguc momacnec haka hiabia wambiḡ zé, técnina nimma kecbiḡ zé wanziḡ. 22 Waḡu iriguc momacnec ninzéḡ ninzéḡ dacmuna méḡ mélini keḡec. Iwac mia héḡgésima niḡni, ic imi ai sasala imuac wésé polañaguc kerec. Waḡu deguc imi onac niḡu ewa qeriaiguc niḡkinzéḡ kunéḡ yanda hiḡḡimiyu, wésé polañ imi ogicma kunéḡ yanda ai imi memaḡ zé wanzac. 23 Titoac zéwa niḡgic, inéḡ onac weliḡ qeḡe ainaiguc mérana zéma ai momacna wanzac, waḡu ninzéḡ

ninzéñ dacmuna éréhéčna niñac zéwa, ieren imi hénariniñ tuña tuña ionac méliméli ic éréhécgina zéma Kristoac edamuya wanzaoc. ²⁴ Imuac niñac ini imi hénariniñ tuña tuña ionac kicginaiguc eñañ siñginawac héla zéma zézé bipi ac wañ énécmiyiñ imuac hénia imi eñañ haihaka ginaiguc haima ic haréwéc ionac mewinini énécmigic hémmu.

9

¹ (2a) Ni onac wésé polañ imi ninzua hénia imuac niñac ⁽¹⁾ ic embac téréya welen qeénécmimiawac kiwi muñguc oénécmimanñ zé nimba hénia qahac wanzac. ² (2b) Ni onac niñ wamma Makedonia ic embac énézéma Akaia baeciguc imi yawuñ emumuac bec zérén qérén wandacgic zéma onac mepési énécmiyiñ. Wañu imuhuc énézéwa onac wésé polañginanéñ ic embac héla yanda ewa qerigina meefi énécmiyec. ³ Wañu mepési énécmima ac zéyi iminéñ héla qahac ménda wammac, néñ zéyi ésécnec zérén qérén wandacmu niñac ic imi méli énécmiyi. ⁴ Qahac wañu, Makedonia ic embac ienenñ niguc momacnec kemma ini zérén qérén ménda wamma kecgic inicmuiguc ini sac qahac, néñ nini momacnec ninzéñgéma kerinñ imuac mia gamunéñ qacninaiguc embac niñac. ⁵ Imuac ni ninzéñ ninzéñ dacmuna ini meefi énécmiwa walac walac onac muru hama ewa hiawac haleñ bec nec haiwiñ zé ac zikima zégic imi nalé ménda ducñiyunec zérénqérén wandacmu zéma zénañgé énécmimu iminéñ hia zéma niñi. Imuhuc zérén qérén wamma tocgogic zéhinociguc qahac, néñ ewa hiawac haleñ héla wammac.

Héla sasala mihicjiwiñ zé gocmia nétéréma qesagic.

⁶ Anjétime komocdia héihimic wammu imi enej komocdia metocgomu, néj nétéréma sasala héihimic wammu imi enej sasala metocgomuac hezac. ⁷ Niñgic qeriginaiguc hezac imuac séc méndacma haimu, néj anjétitiginaguc me zéhinociguc ménda haimu. Anutunéj ewa hia nimma haianzu ionac siñgina niñanzac. ⁸ Imi mia nalé séc ai hiabia imuac me imuac sécginaguc wamma nétéréma memu niñac Anutu imi ewa hiawac buña hénia hénia hia qesalecgé énécmimacac kuha hemizac. ⁹ Ac kiwi yomuhuc hezac; inéj séc qema méndemma ic maqeqeya énécmianzac. Wañu iwac solañ dindiñawac haka imi nalé tetegia qahac hemac.✧ ¹⁰ Héi himicanzu ionac muru wariha zéma neneac buña momacnec énécmianzac inéj iwawai mesai énécmima wariha énécmima imuhucyanec onac solañ dindiñawac haka imuac héla momacnec toroqe énécmimac. ¹¹ Ini hénia hénihéniaiguc mesécgé énécmiyu haka hénihéniaiguc sese kuney yanda hai énécmigic, eñañ haihulac haka imuac hélanéj ai meni ic embac ienej Anutu ewa hia ac ézému. ¹² Welenj qeje ai iminéj ic embac téréya tosara iwawai imuac me imuac hocgic mihicji énécmianzac. Wañu imi sac qahac, haka iminéj ewa hia kuney yanda Anutu qesalecgé mianzac. ¹³ Welenj qeje ai iminéj héipuc wañ énécmiyu, Kristoac buña suruc hiabia imi hélacnec zéauma niñtoho wamma, Yerusalem hénarorñ zéma ic embac tosara ewa hiawac haleñ haihulac yandanec

✧ 9:9: Leg 112:9

welenj qeénécmigic, hémma ic embac ienenj Anutu mepésimianzu. ¹⁴ Imuac ienenj acguc onac niñac zéwelec ai mema Anutuac ewa hiaya ogicogira qacginaiguc he énécmizac imuac niñac onac niñ wamma kecanzu. ¹⁵ Iwac sese imi acninanéñ zézéyawac séc qahac, imuac niñac Anutu ewa hia wammizij.

10

Paulonéñ aiya niñac saiwa acya énézéyec.

¹ Iniguc aňamma kecanzua imuaru memaamuma kecanzua, néñ wai énécmima lakec kecanzua imuaru imi zénéñ hirihiri qahac ac énézéanzua Paulo ni nenaoc deguc imi Kristoac memaamuma kekecac haka zéma gum bénzénzénj hakaiguc namma zéwelec wañ énécmizua. ² Nini séwiac siñiguc namma haihaka wañanzij zéma nimbiri nénécmianzu imi onac ac selianec énézémanjac hezac. Wañu onacmuru hama imuac séciguc meefima ménda zémanj zé zéwelec énécmizua. ³ Nini séwiiguc kecanzij imi hélacnec, néñ séwiac nanañiguc yaré ménda qeanzij. ⁴ Yaréninacwac tewi zakonj imi séwi igucnec qahac, néñ Anutuac kuhanéñ raragina selia quwuc muwura tianzij. ⁵ Wañu ac zéénj zémaya imi zéhézéngéma iwawai Anutuac ninij qetalima emma nanzac imi qeni maanzac, wañu Kristo niñtoho wammimu niñac ninijgina hénia hénia imi ziki sipacgé énécmianzij. ⁶ Niñ tohotoho hakaginanéñ hélaguc wandaru acqeçe haka tosara zémindiñi qemidiñi wambij zé zéréñ qéréñ wamma keczij.

⁷ Ini imi séwiiguc sac ninicgési waŋ nénécmianzu. Ic ménénéŋ eŋeyaoc Kristoac buŋa kecanzac imuac niŋkinzénéŋ gézaciguc eŋeya ésécnec nini acguc Kristoac buŋa kecanziŋ imi ewa qerianénéŋ muŋguc nimma niŋtegićmac.

⁸ Qac buŋa Miŋ Kewuninanénéŋ nénécmiyec imi hézénégé énécmiwiŋ niŋac qahac, néŋ meyac kumu énécmiwiŋ niŋac nénécmiyec imuac niŋac ni imuac komora ménéŋ ogicma meyacamuma zémaŋiguc gamuna ménda nimmaŋ. ⁹ Ni kiwi o énécmima memeteric waŋ énécmimaŋ zé wanzua éséc nimbu niŋac. ¹⁰ Ic tosara ieneŋ yomuhuc zéanžu, iwac kiwiya imi yéwéria zéma kuhagucnéŋ eŋeya hama ninicmaciguc qeka meka wamma ac hiabia ménda zéanzac.

¹¹ Ic imuhucya imi eneŋ yomuhuc niŋtegićmu; Nini imuaru kemma iniguc momacnec kecbiŋ nalé imuaru imi iniguc ménda kecma kiwiiguc oma zéziŋ ésécnec haihaka imuhucya hélacnec wambiŋ.

¹² Nini imi tosara eŋaŋ meyacamuma zéanžu iniguc haiséséc wamma niŋgési amuwiŋac séc qahac, néŋ ieneŋ eŋawunec haiséséc waŋamuma héŋgési waŋamuanžu imuac ionac nimba niŋtegić qinŋtegićgina ménda he énécmizac. ¹³ Nini imi sécnina ogicma ménda meyac amuwiŋ, néŋ Anutunénéŋ miŋ séc méndénéŋ nénécmiyec nanaŋ imuhucgeŋ tima kecbiŋ. Imuhuc wamma kec keczu imuac séc ai mewiŋ zé haréyiŋ. ✧ ¹⁴ Nini imi méréc mérécginawac Kristoac buŋa suruc hiabia énézéwiŋ zé walac walac hayiŋ, imuac

✧ **10:13:** Mél 18

niḡac nini onac muru hayiḡ nalé imuaru imi nanaḡ ninawac séc imi ogicma ménda hayiḡ. ¹⁵ Nini imi tosara ionac ai memeiguc héima namma sécnina ogicma ménda meyac amuziḡ, néḡ ninzéḡ ninzéḡgina yandima kemmac séc sugcinaiguc nonac ai memeac titiḡa imi nétéréma kuney yanda wammac zéma imuac niḡkumuma kecziḡ. ¹⁶ Imi mia tosara ionac ai buḡaiguc namma bec mihicḡigic imuaru héima ménda meyac amuwiiḡ, néḡ onac baecgina hezac imuac andiaiguc ogicma kemma buḡa suruc hiabia imi énézéwiḡ zé imuhuc wamma kecanziḡ. ¹⁷ Zézé ségiségi wambiḡ zé Miḡninawac qeriaiguc zézé ségiségi wammu.✧ ¹⁸ Méḡ eḡeyawac mepési amumac imi héipucyaguc qahac, néḡ Miḡninanéḡ mepésimimac iminéḡ héipucyaguc wanzac.

11

Paulo zéma Yesuac Méliméli ic ikora.

¹ Hakana qelaḡa dac imuac ewaginanéḡ naḡḡé némma niḡkeczu zéma niḡkumuzua. Ohecgina mezua, bisiqatéḡ waḡ néḡgic! ² Ni Anutuac qeri siḡiguc onac niḡac qeri siḡ ninzua. Ni ini embac seraḡa solaḡa ésécnec Kristoac muru onopocmaḡ zé zammaréḡiguc iwac buḡa qeénécmizua. ³ Mokoleḡnéḡ diwi qiwiliḡaiguc Ewa imi ikoc wammiyec ésécnec onac niniḡ solaḡa zéma niniḡ héla Kristoac muru héikumugic heyec imuacnec héḡacya mema néḡgacma ewa qeriginanéḡ zapi qeḡeya wambac niḡac. ⁴ Imi mia hénia yomuhuc niḡac imuhuc zéma mazua, Méḡnéḡ méḡ hama

✧ **10:17:** Yer 9:24

Yesuac hénia zéau énécmiyiñ imi qahac, néñ hénia ménñ zéau énécmizac me Uña megic imi qahac, néñ uña ménñ énécmizac me buña suruc hiabia niñgic imi qahac, néñ ménñac énécmizaciguc nalé imuaru imi ini gum bénzénzénñ wamma gezacgina hia haianzu. ⁵ Yesuac Méliméli ic kuney kuney iniguc haiséséc wamma hémma nimba ewa bacginu ménda keczua. ⁶ Hélaacnec, ni acna imi hiabianec ménda zéanzua, néñ niniñña imi imuhuc qahac, héniana imi ic embac momac yanda sugginaiguc hénia hénia héniaiguc mewinini énécmiwa nin-daczu.

⁷ Ni enañ meyac énécmima nenaoc memaa-muma Anutuac buña suruc hiabia boñ tegic zéau énécmima kápésicna mihicñizua me? ⁸ Ni welenñ qeénécmimanñ zé wamma hénariniñ tuña tuña tosara ienenñ méra néngic mema kowu neyi gezanñ. ⁹ Ni iniguc kecma iwawai ménñac ménñ osima keru nalé imuaru ménñac ménñ yéwéri ménda mihicñi miyi. Imi mia ninzénñ ninzénñ dacmuna tosara Makedonia igucnec hagic imi eney iwawai ménda henénec imi mema hama néngic. Ni hénia hénia héniaiguc yéwéri ménda mihicñi énécmimanñ zé galeñ mema keru, wañu torogema imuhuc wamma kecmanñ. ¹⁰ Kristoac ac héla ewa qerinaiguc hezac imuac niñac Akaia baeciguc imuhucyanec mepé qepési acna zéma mazua imi ewa qerinaiguc hezac imi ménñénñ menénqe némmacac séc qahac. ¹¹ Hénia némac niñac imuhuc zézua? Goigina ménda héima imuhuc zézua me? Imuhuc qahac, Anutunénñ ninzac.

¹² Ic tosia eneņ niniguc séc éréréņ keczu zéma niņénécimu niņac mepési amuwiņ zé nalé titiņa mihicņiwiņ zé waņanzu, néņ ionac nalé titiņa imi netecgémaņ niņac ni imi waņanzua. Waņu imuac toroqema wammaņ. ¹³ Ic imuhucya imi Yesuac Méliméli ic ikora zéma ai ic ikora. Ieneņ imi Kristo Yesuac Méliméli ic tanec héiyon baiyon wamma kecanzu. ¹⁴ Imi mia haka méréra qahac. Biria miņina acguc edamuya kua meme uņa tanec héiyon baiyon wamma kecanzac. ¹⁵ Imuac niņac Biria miņinawac ai ichéra imi eneņ acguc eņaoc solaņ dindiņawac ai ic tanec héiyon baiyon wamma kecanzu. Imi mia haka welicwelicgia qahac. Ieneņ imi tetecgiaiguc wawaņ memegina biria imuac bakia séc éréréņ nec késamu.

Paoloac kekec zérabéraya.

¹⁶ Ni muņguc énézézua, méņnéņ méņ nuac nimma ic qelaņa ménda zéma nimmac. Waņu imuhuc niņzaciguc, qelaņa éséc hia niņnéņu ni acguc komodia mepési amumaņ. ¹⁷ Ac zézua imi Miņ Kewuninawac ewa siņiguc ménda namma zézua, néņ haka qelaņaiguc namma meefima mepési amuzua. ¹⁸ Ic sasala ieneņ séwiiguc héima namma mepési amuanzu imuac ni acguc mepési amumaņ. ¹⁹ Imi mia hénia yomuhuc niņ imuhuc zézua, ini eņaoc niņgic niņtegic qiņtegic ginaguc waņuguc kileņ ic qelaņa tosara ségiségi wamma ewaginanéņ dongé énécmianzu. ²⁰ Imuac nec sac qahac, néņ méņnéņ hésa ic éséc énépésizac me, kinecqinecy a éséc nec énépésizac me, iwawaigina onagiczac me, meyac amuzac me, hulun ginaiguc onotozaciguc qeriginanéņ hia

dongé mianzu. ²¹ Ni imuhucya me imuhucyawac qeka meka téngén kerin imuac gamuna bisima zéauzua. Néj Méjnén iwawai méñac meefima meyac amumaciguc, ni acguc qelana ésécnec meefi amuma hia zéman. ²² Ienej Hebiraió ic? Ni acguc. Ienej Israel ic? Ni acguc. Ienej Abaramac qelihéra? Ni acguc. ²³ Ienej Kristoac ai ic? Qelan ésécnec zézua. Ni onogicma iwac ai ic héla kezua. Ai kunen yanda onogicma meyi, hésa ic hatac sasala onogicma kerí, hihilocnéj nugic qétéya imi olommañac séc qahac, nalé momacguc momacguc humucac déciguc kereji. ²⁴ Yuda ic enej hihilocnéj hatac 5 nugic. Nugic séc, 40 igucnec 1 auma 39 séc nugic. ²⁵ Hatac 3 aribambanéj nugic, hatac 1 hocnéj gilima nugic, hatac 3 konduniguc zéic biriyec, wañu sinji kaiwe momacguc kondunnéj huanéñu kerí. ²⁶ Héna gowogowoiguc haka yomuhucya hicñinéj, doku téfara zérabéra, kowu nene, nena ic embac, ic enia, ama areña yanda, baec kisia, kondun, wañu dacmuna ikora, imuac qerai-
aiguc séc, yéwéri mihicñiyi. ²⁷ Wañu kucqeqe ai zéma qenzen manzen, sinji sasala gau qeqe, yaka nin humuc, doku ninac démérna qañgararan qeqeya, nene qahac kekec, sanjeña zéma séwi usu qahac imuac séciguc zéma ²⁸ wañu imuac qahaiguc mén hezac imi naléya naléya henaorin tunja tunja héngelej wañ énécmiwa yéwéria kunen yandanéj hélanzi néñanzac. ²⁹ Sucginaiguc méjnén qeka meka wañu ni acguc qeka meka ménda wañanzua me? Sucginaiguc méñac mén wammigic qonzontoj géyu ni acguc ewa biricna

geriwaguc ménda waŋ néŋanzac me?

³⁰ Kileŋ meyac amumaŋac hezaciguc, iwawai qeka mekana mewininiŋzac imuac mia meyacmaŋ. ³¹ Miŋ Kewunina Yesuac Maŋgocya, nalé tetecgia qahac mepé qepési waŋmimiawac hezac inéŋ mia ni ikoc ac ménda zéanzua imi ninzac. ³² Damasiko ama areŋa yandaiguc ic kewu Areta iwac baec galeŋa méŋnéŋ ni népésimaŋ zé ichéra énézéyu ama yanda imuaru awima kecgic. ³³ Néŋ alahécna eneŋ ni neŋgeŋ yandaiguc tinémma ama areŋa yanda imuac demin gouna igucnec hésaiguc tikologic hiŋgacma baec galeŋ iwac méria igucnec néŋgari.

12

Paulonéŋ tilin tiliniguc héŋec.

¹ Ac haréŋa tanec wanzac, néŋ kileŋ meyac amuma zémaŋac hezac. Imuac Uŋawac haka Miŋ Kewuninanéŋ nézéyu héŋi imi zéma ac zéauma nézéyec imuac zéwa niŋgic. ² Ni Kristoac ic méŋ ninzua. Ic imi Uŋanéŋ wagiru kurumeŋ qétéya ³ imuaru emma mayec. Mama keru yawuŋ 14 bec tecgezac. (Nalé imuaru inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac séŋgaŋgeŋiguc kerec imi ni ménda ninzua, néŋ Anutunéŋ ninzac.) ³ Ni ic yomuhucya ninzua, (inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac séŋgaŋgeŋiguc kerec imi ni ménda ninzua, néŋ Anutunéŋ ninzac.) ⁴ I imi baec hafi zepaya qahac imuaru wagiru kemma ac zémacac séc qahac imuhucya niŋec. Ic méŋ humuma houmacac hezac méŋnéŋ ac imi muŋguc zémacac niŋ ménda zémimia. ⁵ Ni ic imuhucyawac hia meyacmimaŋ,

nén nena imi qeka mekanawac ménda zéma ménjac ménj mepési amumañac séc qahac. ⁶ Ni ac héla sac zémañ, imuac niñac mepési amumañ zé wammañiguc imi qelaña ménda wammañ. Nén ménjénj niñu haihakana iguc héjec me kuana igucnec niñec imi ogicma ic hiabia zéma niñnémbac niñac zémañ zé osizua. ⁷ Uñawac iwawai hénia hénia meaunéjec imuac nimba eñeña yanda wañanzac. Imuac niñac ni sécna ogicma meyac amuwi niñac séwinaiguc waiya, qara Biriá miñinawac kua meme uña hainéjec. Imi mia sécna ogicma ménda meyac amumañ niñac yéwéri mihicñi némmañ zé imuhuc hainéjec. ⁸ Wañu yéwéri imi wainémmac niñac Miñ Kewu zéwelec wammima kecba hatac haréwéc wañec. ⁹ Wañu ac yomuhuc nézéyec, kucnanéj qeka mekagaiguc mesolañaniazac imuac niñac ewa hiananéj sécgé génzac. Imuac niñ ni Kristoac kuhanéj nuaru henémmac niñac ségiségi wamma qeka mekanawac nimba eñu Anutu zéhiaru mimañ. ¹⁰ Qekameka mihicñianzua séc kucnaguc wañanzua imuac niñ, ni Kristoac wamma qeka mekana zéma mematiti ac zéma ai yanda zéma, nunesi zéma yéwéri mihicñianzua séc ségiségi wañanzua.

Paulonéj ic enia ionac ai ic buña qemimia wañec.

¹¹ Ni qelaña wanzua, nén ini hinocgé néngic imuhuc wanzua. Eneñ meyac némmuac hezac. Ni ic eñomia, nén Yesuac Méliméli ic eñeña yanda iniguc haiséséc wamma hémba ni ewac bacginu ménda kecua. ¹² Ni onac sugginaiguc gum

bénzénzén kunen yandaiguc sésécac haka méréra zéma haka welic welicgia zéma ai kuhaguc wamma mewa iminéŋ Yesuac méliméli ic héla kecua imuac asé kiwiya waŋ nénzac. ¹³ Yéwéri ménda mihicŋi énécmiyi képésicna imi sac waima haka tosara méŋac méŋ niŋac ménda nim-biri némmu, néŋ welen qeénécmiwa onac muru hénarion tosia ionac séc ménda wawaŋa méŋ he énécmizac me? ¹⁴ Ninzu, onac muru hamaŋ zé zéréŋqéréŋ wamba deguc hatac haréwéc wanzac, néŋ yéwéri méŋ ménda mihicŋi énécmimaŋ. Ni onac iwawaigina niŋac qahac, néŋ eŋaŋ niŋac wamma zéwelec énécmizua. Nambérac enen neŋgoc maŋgoc ginawac iwawai hofiiguc haiyic heyu emmacac ménda hezac, néŋ neŋgoc maŋgoc eŋaoc nambérac hécgina wamma imuhuc wammuc hezac. ¹⁵ Ni mia kekec uŋaginanén hiarumac niŋac ségiségi wamma iwawaina auma imuacnec toroqema kekecna momacnec hia auénécmidacmaŋ. Waŋu siŋgina niŋanzua séc kemma muŋguc yanda kunen yanda waŋu, siŋna niŋgic séc kemma muŋguc yanda komora wammacac hezac me? ¹⁶ Ic tosiánén nuac yomuhuc zéanzu, ni onac réwéri ménda énécmiyi, néŋ diwi qiwiliŋ ic keczuawac diwi qiwiliŋ waŋ énécmima énépésiyec. ¹⁷ Ni ichécna onaru méli énécmima ionarunec mérac zéwa méra néŋu iwawaigina onagiri me? ¹⁸ Waŋu Tito onacmuru kemmac niŋac zémiyi imuhucnec ninzén ninzén munana méŋ méliwa wagic amuma hayoc, waŋu Titonén hama iwawai méŋ onagirec me? Ini niŋgic, i zéma ni nekaoc Uŋa téréya imuhucyanec

zéma héna momacguc ménda kecanzic tanec wanzac me?

¹⁹ Ini niŋgic éréma deguc nini héikeŋzé héihazé wammanec kecziŋ tanec wanzac gezaŋ. Imuhuc qahac. Nini Kristoguc kecma Anutuac kiwaiguc énézéziŋ. Ala sorochécnina, imi moczoŋ ini naŋgé énécmiwiŋ zé zéziŋ. ²⁰ Ni onac muru hamaŋ nalé imuaru, ini hémmaŋ zé niŋi haka imuhucya ménda wamma kecgic inicbi niŋac, ini acguc hémbiŋ zé niŋgic séc ménda wamma kecba némbu niŋac, bacna yandizac. Imi sac qahac onac muru tualefic zéma nimbupuc zéma qeri geric zéma méndéŋ amuma kekec zéma zébiri qébiri zéma andé lukuc ac zéma tétéc qeŋe zéma kaižiliweŋ wamma kecbu niŋac zénéŋna hirizac. ²¹ Onac murunec tosianéŋ haihaka zapi qeŋeya zéma kaisero zéma nezéléléŋ haka imuhucya wamma qerigina ménda melenanžu. Waŋu imuhuc wammanec kecgic, onaru hawa Anutunanéŋ memanéŋu, ic imuhucya ionac siacma ewa goro wambi niŋac bacna yandizac.

13

Goro ac tetecgia.

¹ Ni deguc hatac haréwécac onac muru hamaŋ. Hama énézéwa héipuc ic éréhéc me haréwécnéŋ ac kuagina igucnec nindacma hélawac zéseliwiŋ.✧

² Hatac éréhéc hayi nalé imuaru bec goro ac énézéyi ésécnec deguc lakec kecma goro ac walac énézéwa niŋgic, muŋguc hamaŋ imuaru imi bec nec kápésic waŋgic ic ionac zéma ic tosara

✧ **13:1:** Hén 19:15

ionac kápésicgina imi ménda wai énécmimañ. ³Kristonéñ nuac qeriiguc ac haiyu zéanzua imuac hénia hicñitegiru hémbiñ zé wañanzu. Imuac niñac imuhuc zézua. Kristo imi onac muru kuc mama ménda wañanzac, néñ ewa qeriginaiguc kuhaguc aiya meanzac. ⁴Hélawac zéni, Kristo imi kuc mama keru ic héñgeña wéndaraiguc qegic, néñ Anutuac kuciguc yarecac kecanzac. Nini imi imuhucyanec iwac qeriaiguc bélaçgéma kecanziñ, néñ welen qeéncmiwiñ zé Anutuac kuciguc kecanziñ.

⁵Ini ninzéh ninzéhñguc kecanzu me qahac imi niñasariwiñ zé batucgéma niñgési amumu. Yesu Kristonéñ ewa qeriginaiguc kecanzac imi ménda niñasarizu me? Ini imi ménda niñtegiçzuiguc ini ninzéh ninzéh ic héla qahac. ⁶Wañu nini imi ninzéh ninzéh ic ikora qahac, hénia imi niñtegiçmu niñac wanzua. ⁷Anutunéñ galeñgé énécmiyu kápésic méné ménda wammu niñac Anutu zéwelecmima kecanziñ. Imi mia ninicgic nini ninzéh ninzéh ic héla kecanziñ tanec wambiñ niñac qahac. Nini imi ninicgic ninzéh ninzéh ic ikora tanec hia wambiñ, néñ ini imi haka silic solañ wamma keçmu niñac imuhuc wamma kecanziñ. ⁸Nini imuhucyanéñ haka ménac méné ac héla imi logima wambiñac séc qahac, néñ imuacnec sac méndacma wamma keçwiñac hezac imuac mia imuhuc zézua. ⁹Hénia méné imi yomuhuc; Kucnina qahac keçni kucginaguc kecanzu séc ségiségi wamma imuhuc solañanima keçmu niñac Anutu zéwelec wammianziñ. ¹⁰Miné Kewunéñ qac buñá néñec iminéñ ménda

hézéngé énécmimaŋ, néŋ meyac énécmimaŋ niŋac néŋec. Imuac niŋac ni onaru hama qac buŋana imuaru héima namma ac geriwaguc ménda waŋ énécmimaŋ zé lakec kecmanec walac goro ac oénécmizua.

Yaizéze ac tetecgia.

¹¹ Dacmuna hécna ac tetecgiawac zéwa geza-cgina haima nimma niŋtohomu, ségiségi wamma kecmu. Imuhuc wamma solananima ewa momac wamma luaeguc kecmu. Goi héihéi zéma luae miŋina Anutunéŋ iniguc kecmac. ¹² Kiricne téréyaguc yaizéze ac waŋamumu.* ¹³ Ic embac téréya momac yanda eneŋ acguc yaizéze ac waŋ énécmizu.

¹⁴ Miŋ Kewu Yesu Kristoac ewa hia zéma Anu-tuac goi héihéi zéma Uŋa téréyawac ala kekecnéŋ tuŋ onac muru he énécmimac.†

* **13:12:** Kiwi tosaraiguc ac yomi kemaŋa 11 tetecgiaiguc toroqema ogic heyu kemaŋa 13 zéma 14 imi melemma 12 zéma 13 ogic hezac. † **13:14:** Kemaŋa yomi kiwi tosaraiguc ménda hezac.

SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665